

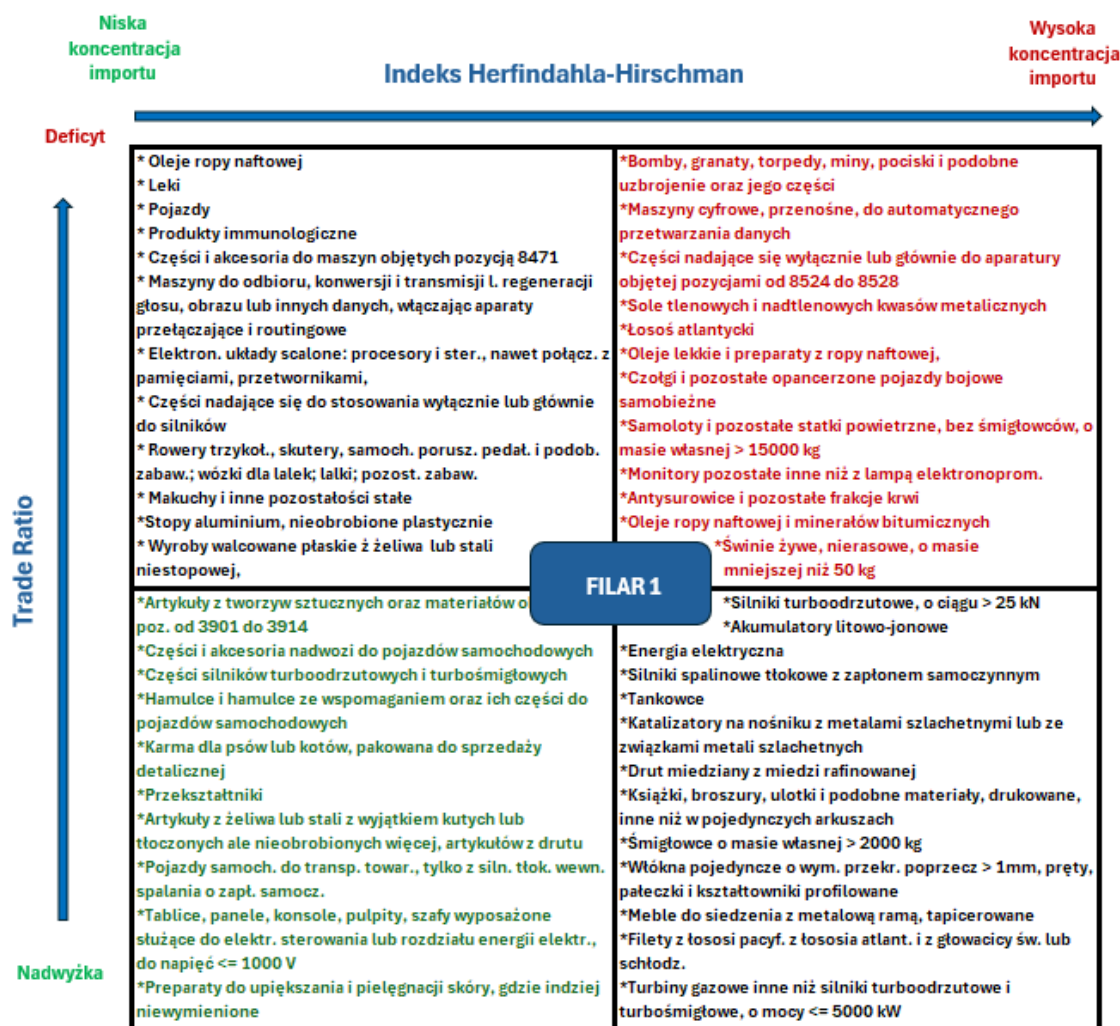
Załącznik 1

Poniżej przedstawiono analizę dwóch filarów składających się na EXVI i przykłady towarów zaklasyfikowanych do każdego z nich. Umożliwia to zapoznanie się ze ścieżką dojścia do ostatecznej listy towarów zależnych od zagranicznych źródeł (na podstawie wskaźnika EXVI), która tylko w części pokrywa się z towarami, które zostały wskazane jako zależne w pierwszym i drugim filarze. Dodatkowo z takich list będzie można ew. skorzystać w sytuacji mniej złożonych analiz, np. dot. ryzyk wynikających z samych zależności od zagranicy, albo/lub ryzyk wynikających tylko ze słabej pozycji na rynku globalnym.

Filar 1 - ryzyko wynikające z zależności od zagranicy

Ilustrację filaru 1 w sposób uproszczony przedstawiono na macierzy nr 1, gdzie podano przykłady towarów sklasyfikowanych w zależności od poziomu ryzyka. Szczególnie zależne od zagranicy towary to takie, które mają wysoką koncentrację importu, w połączeniu z ich dużym uzależnieniem od rynków zagranicznych (deficyt). Na macierzy sytuację tę prezentuje kwadrat w prawym górnym rogu (HHI>0,4, TR>1).

Macierz 1. Przykłady towarów zaklasyfikowanych do poszczególnych obszarów macierzy, w zależności od stopnia uzależnienia (na podstawie poziomu HHI i TR).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Wymienione produkty wg wielkości importu.

Towary zakwalifikowane do prawego górnego rogu pogrupowano na sektory i poniżej w tabeli przedstawiono wagę poszczególnych towarów w tej grupie produktów oraz udział top importerów. Kraje, które się najczęściej powtarzają zaznaczono czcionką kolorową, tj. zieloną dla Niemiec, czerwoną dla Chin.

Tabela 3. Statystyki dotyczące produktów o wysokim stopniu uzależnienia Polski od importu w 2024 r. (HHI>0,4, TR>1*)

Grupa towarowa	Lb. Towarów	Udział w imporcie PL (%)	Przykłady towarów	Top 3 importerzy (udział w %)
Rolno-spożywcze	233	1,71	Łosoś atlantycki, Świnie żywe, Mięso ze świń, Olej słonecznikowy, Rośliny żywe, Alkohol etylowy, Orzeszki ziemne, Makuchy i inne pozostałości, Brzoskwinie	48% , w tym: Norwegia (22%), Dania (14%), Ukraina (12%)
Produkty mineralne	56	1,3	Rudy i koncentraty miedzi i żelaza, oleje ropy naftowej, węgiel	62,1% , w tym: Niemcy (38,7%), Brazylia (12,5%), Ukraina (10,9%)
Produkty przemysłu chemicznego	269	1,62	Sole tlenowych i nadtlenowych kwasów metalicznych, Antybiotyki i pozostałe frakcje krwi, Biodiesel i jego mieszaniny, Grafit sztuczny, Fenol, Wodorooortofosforan diamonu, Poli, Etylobenzen	67% , w tym: Rep. Korei (35%), Niemcy (21%), Chiny (11%)
Skóry	17	0,14	Torebki, Kufry, walizy, saszetki, teczki, Portfele, portmonetki itp., Skóry bydlęce lub ze zwierząt jednokopytnych z pełnymi licami,	77,6% , w tym: Chiny (66%), Niemcy (6,4%), Włochy (5,2%)
Wyroby przemysłu drzewno-papierniczego	62	0,29	Papier, Tektura, Ścier drzewny, Naczynia stołowe i naczynia kuchenne, z drewna bambusowego, Masa celulozowa drzewna	66,6% , w tym: Niemcy (56%), Austria (5,6%), Niderlandy (5%)
Wprodukty przemysłu lekkiego	259	0,39	Rękawiczki, Tkaniny z przędzy z włókna ciągłego syntetycznego, Kwiaty sztuczne, liście i owoce oraz ich części; Koce, Ścierki,	70% , w tym: Chiny (54%), Niemcy (9,5%), Turcja (6,5%)
Wyroby ceramiczne	44	0,38	Złoto w stanie półproduktu, niemonetarne, Pallad i platyna w stanie surowym lub w postaci proszku, Sztuczna biżuteria, Zlewy, umywalki, Art. ze szkła, Statuetki i pozostałe art. dekoracyjne, ceramiczne	65% , w tym: Niemcy (26%), Włochy (20%), Chiny (19%),
Wyroby metalurgiczne	110	0,69	Sztabki i pręty z żeliwa lub stali niestopowej, Artykuły gospodarstwa domowego, kuchenne i ich części, ze stali nierdzewnej, Folia z miedzi rafinowanej, Artykuły z niklu, Stołowe, kuchenne lub pozostałe art. gosp. domowego z aluminium, Wyroby walcowane na zimno	52% , w tym: Niemcy (30%), Chiny (16%), Węgry (6%)
Wyroby przemysłu elektromaszynowego	201	3,66	Maszyny cyfrowe, Czołgi i pozostałe opancerzone pojazdy bojowe samobieżne, Samoloty i pozostałe statki powietrzne, Monitory, Aparatura odbiorcza dla telewizji, Silniki spalinowe, Silniki prądu przemiennego	70% , w tym: Chiny (47%), Niemcy (12%), USA (11%)
Różne i pozostałe	31	1	Bomby, granaty, torpedy, miny, pociski i podobne uzbrojenie oraz jego części, Broń artyleryjska, Wyrzutnie rakiet; Artykuły i wyposażenie do ogólnych ćwiczeń fizycznych, sprzęt gimnastyczny lub lekkoatletyczny, Artykuły świąteczne, karnawałowe lub inne rozrywkowe	84% , w tym: Bułgaria (49%), Rep. Korei (24%), Chiny (11%)
Łącznie	1282	11,18		Chiny (23%), Niemcy (17%), Rep. Korei (10%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Wymieniono produkty wg wielkości importu. Tę tabelę w porównaniu do przedstawionej w X 2025 r. rozszerzono o kolumnę – top importerzy.

*Wskaźnik HHI bliższy 1 oznacza wyższą koncentrację importu, natomiast wskaźnik HHI bliski 0 oznacza większą dywersyfikację importu. Wskaźnik TR wyższy niż 1 oznacza, że kraj ma deficyt handlowy, natomiast wskaźnik niższy niż 1 oznacza, że gospodarka ma nadwyżkę handlową.

Szczegółową charakterystykę towarów zaklasyfikowanych do prawego górnego rogu macierzy przedstawiono w części pierwszej analizy dot. zależności handlowych przygotowanej w październiku 2025 r. (zał. 2). W niniejszym opracowaniu przyjrzymy się jedynie towarom uznanym za skrajnie zależne. Kryteriami ich wyboru było osiągnięcie wskaźników: $HHI=1$, i $TR>1$. Jednocześnie zawęziliśmy listę do towarów, których wartość importu w 2024 r. przekroczyła 100 tys. USD.

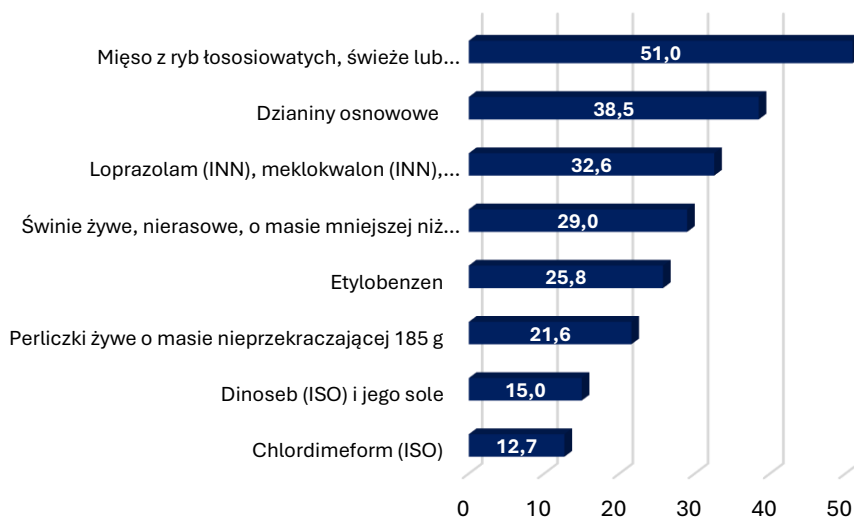
Takich produktów wytypowaliśmy 93. Licznie w tej grupie wystąpiły pozycje z sektora rolno-spożywczego (24). W tej grupie towarów znalazło się jednocześnie aż 11, dla których Polska plasowała się w top 3 globalnych importerów, w tym dla 8 z nich udział przekraczał 10%. Szczególnie duże znaczenie w imporcie światowym odgrywamy w przypadku towarów z grupy **chemikalia organiczne** (znajdujących się w dziale CN29).

Warto odnotować, że w tej grupie towarów występują pozycje, dla których wysoki wskaźnik TR jest rezultatem zerowego eksportu, a nie istotnej skali nierównowagi handlowej.

Choć w przypadku towarów, dla których import jest relatywnie niewielki (ok. 100 tys. USD) wpływ ew. ograniczeń dostaw na łączną wartość importu i dla gospodarki będzie ograniczony to pozostają one istotne z perspektywy analitycznej. Charakteryzują się bowiem deficytem handlowym i skrajną zależnością od pojedynczego dostawcy (faktyczny brak dywersyfikacji geograficznej).

W konsekwencji, ewentualne zakłócenia w imporcie z tego jednego źródła mogą być bardzo problematyczne na poziomie konkretnej kategorii towarowej. W szczególności może to prowadzić do przerwania ciągłości dostaw w danym segmencie, a w skrajnych przypadkach do zakłóceń w działalności podmiotów, które są od nich zależne.

Wykres 4. Udział polskiego importu wybranych towarów zależnych w imporcie światowym w 2024 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ITC.

Lewy górny róg macierzy

Tu zostały zidentyfikowane produkty **o dużym uzależnieniu od rynków zagranicznych (deficyt), ale o znacznym poziomie dywersyfikacji** ($TR>1$, $HHI \leq 0,4$). Takich towarów wytypowano aż blisko 2,1 tys. Całkowity ich import wyniósł ok. 210 mld USD, co stanowiło 55% łącznego importu. W 2024 r. łączny deficyt tymi towarami wyniósł aż ok. 121 mld USD.

Tabela 4. Statystyki dotyczące produktów o wysokim stopniu uzależnienia Polski od importu w 2024 r. (TR>1, HHI ≤0,4).

Grupa towarowa	Lb. Towarów	Udział w imporcie PL (%)	Przykłady towarów	Top importer (udział w %)
Rolno-spożywcze	281	5,0	Makuchy i inne pozostałości stałe; Mięso ze świń świeże; Masto, tłuszcz i olej, kakaowe; Tytoń częściowo lub całkowicie odżywowany; Kawa; Karma dla zwierząt z wyjątkiem psów i kotów, pakowana do sprzedaży detalicznej; Pasta kakaowa nieodtuszczona; Przetwory spoż. zaw. Kakao; Pomidory, świeże lub schłodzone; Whisky; Banany, świeże lub suszone	Niemcy (18%), Niderlandy (10%), Hiszpania (7%)
Produkty mineralne	41	6,4	Oleje ropy naftowej; Propan skroplony; Węgiel bitumiczny; Cement portlandzki; Rudy i koncentraty cynku; Parafina zawierająca mniej niż 0,75 % masy oleju; Butany skroplone; Gacz parafinowy, parafina ginw.,woski: mikrokrystaliczny, ozokeryt, montan, torfowy, pozostałe woski mineralne i podobne produkty, nawet barwione; Otoczaki, żwir, kamień pokruszony lub rozłupany, używany jako kruszywo do betonu, tłuczeń drogowy i do podsypki torów, krzemień i gruby żwir, t. obrob. ciepł.; Sól i czysty chlorek sodu; Magnezja topiona; magnezja spiekana, także zawierające dodane tlenki; Torf; Bentonit	Arabia Saudyjska (33%), Norwegia (19%), USA (14%)
Produkty przemysłu chemicznego	450	9,8	Różne leki inne; Produkty immunologiczne; Mieszanki i preparaty; Polipropylen w formach podstawowych; Perfumy i wody toaletowe; Polietylen o gęstości mniejszej niż 0,94 Płyty, arkusze, folie, taśmy i pasy inne, z tworzyw sztucznych; Polimery akrylowe, w formach podstawowych; Kopolimery propylenu w formach podstawowych; Płyty, arkusze, folie, taśmy, pasy i inne płaskie kształty, samoprzylepne, z tworzyw sztucznych, inne niż w rolkach o szerokości ≤ 20 cm	Niemcy (22%), Francja (6,7%), USA (6,6%)
Skóry	17	0,3	Różne artykuły z zewnętrzną powierzchnią z folii z tworzywa sztucznego lub z materiałów włókienniczych; Torebki z zewnętrzną powierzchnią ze skóry wyprawionej lub wtórnej; Dwoina licowa bydłeca lub zwierząt jednokopytnych, cała, wyprawiona dalej po garbowaniu; Artykuły odzieżowe ze skóry wyprawionej lub skóry wtórnej; Pasy i bandolety ze skóry wyprawionej lub skóry wtórnej; Portfele, portmonetki itp. artykuły zazwyczaj noszone w kieszeni lub torebce, z zewnętrzną powierzchnią ze skóry wyprawionej lub wtórnej; Rękawiczki, mitenki i rękawice z jednym palcem, ze skóry wyprawionej lub skóry wtórnej, inne niż sportowe.	Chiny (35%), Włochy (13%), Indie (8,4%)
Wyroby Przemysłu drzewno-papierniczego	63	1,3	Papier, tektura; Masa celulozowa drzewna; Płyta wiórowa z drewna; Artykuły z masy papierniczej, papieru, tektury, waty celulozowej lub wstęp z włókien celulozowych; Arkusze na forniry, sklejkę itp. z drew. liściastego i tropik. pozostałego; Opakowania pozostałe, włącznie z kopertami na płyty, z papieru, tektury, waty celulozowej lub wstęp z włókien celulozowych; Płyta pilśniowa średniej gęstości MDF, z drewna lub pozost. zdrewniałych materiałów, nawet związana za pomocą żywic lub innych subst. organicznych, gr. > 9 mm; Drewno z jody i świerku, przetarte lub strugane wzdłuż., skraw. warst. lub obwód.	Niemcy (27%), Finlandia (12,7%), Austria (8,1%)
Produkty przemysłu lekkiego	349	5,4	Obuwie; T-shirts, koszulki trykotowe i inne trykoty, dziane, z bawełny; Spodnie, spodnie typu "ogrodniczk", bryczesy i szorty; Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, dziane; Kabel z włókna ciągłego sztucznego; Odzież i dodatki odzieżowe dla niemowląt, dziane, z bawełny; Biustonosze; Bluzki, koszule i bluzki koszulowe, damskie lub dziewczęce, z włókien chemicznych; Suknie, damskie lub dziewczęce.	Chiny (23%), Bangladesz (17%), Turcja (8,4%)
Wyroby ceramiczne	49	0,3	Artykuły biżuteryjne i ich części, z metalu szlachetnego oraz ze srebra; Granit, inny niż: płytki, kostki oraz kamienie budowlane lub na pomniki tylko cięte lub piłowane, z powierzchnią płaską lub równą; Mieszanki i artykuły z materiałów mineralnych izolujących ciepłnie; Szkło bezpieczne hartowane; Włókna szklane oraz artykuły z nich; Szkło niezbrojone, barwione w całej masie, nieprzezroczyste, powleczone lub jedynie szlifowane powierzchniowo; Okładziny i klocki hamulcowe nie zawierające azbestu, z substancji mineralnych, lub celulozy, nawet włącznie z materiałami włókienniczymi lub innymi;	Chiny (22%), Niemcy (12,8%), Włochy (11,7%)

Wyroby metalurgiczne	268	6,1	Stopy aluminium, nieobrobione plastycznie; Wyroby walcowane płaskie z żeliwa lub stali niestopowej, o szerokości => 600 mm; Blachy grube, cienkie oraz taśma, o grubości przekraczającej 0,2 mm, ze stopów aluminium, prostokątne; Odpady miedzi i złota Wyroby walcowane płaskie z żeliwa lub stali niestopowej; Oprawy, okucia i podobne artykuły z metalu nieszlachetnego, inne niż zawiasy i kółka samonastawne, nadające się do mebli; Wkręty, oprócz wkrętów do drewna i samogwintujących, śruby, nawet z nakrętkami lub podkładkami, ze stali; Oprawy, okucia i podobne artykuły z metalu nieszlachetnego nadające się do budynków; Aluminium niestopowe, nieobrobione plastycznie	Niemcy (25%), Włochy (8,3%), Chiny (7,4%)
Wyroby przemysłu elektromasz.	522	19,3	Pojazdy; Części i akcesoria do maszyn objętych pozycją 8471; Maszyny do odbioru, konwersji i transmisji l. regeneracji głosu, obrazu lub innych danych, włączając aparaty przetwarzające i routingowe; Elektron. układy scalone: procesory i ster., nawet połącz. z pamięciami, przetwornikami, układ. logicznymi, wzmac., zegarami i układ. czasowymi l. innymi układ; Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników; Urządzenia pamięci; Urządzenia do maszyn do automatycznego przetwarzania danych; Armatura do rur, płaszczy kottów, zbiorników, kadzi lub podobnych, pozostała; Skrzynie biegów	Niemcy (21,7%), Chiny (16,9%), Czechy (4,9%)
Różne i pozostałe	39	0,79	Rowery trzykoł., skutery, samoch. porusz. pedał. i podob. zabaw.; wózki dla lalek; lalki; pozost. zabaw.; mod. reduk. i podob. rekreac., z napęd. i bez; układ.; Części i akcesoria do broni wojskowej; Części lamp, opraw oświetleniowych i innych wyrobów; Naboje; Miotły, szczot., pędzle; Rozpylacze do perfum i do preparatów toaletowych, ich oprawy i głowice; Statywy jednożońne, dwunożne, trójnożne i podobne artykuły; Pisaki i pióra, z końcówkami filcowymi lub innymi końcówkami porowatymi; Piłki, nadmuchiwane	Chiny (34%), Niemcy (13,4%), Rep. Korei (11%)
Łącznie	2079	54,69		Niemcy (18%), Chiny (11%), USA (5%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Najwięcej produktów (w ujęciu liczbowym i wartościowym) w przypadku których jesteśmy zależni od zagranicy, niemniej których import jest relatywnie dobrze zdywersyfikowany znalazło się w grupie wyroby elektromaszynowe. W dalszej kolejności uplasowały się wyroby przemysłu chemicznego.

Nie ma dużej dysproporcji między udziałem krajów UE i krajów trzecich w imporcie tej grupy towarów. W 2024 r. udziały wyniosły odpowiednio: 52% i 48%. W pierwszej grupie liderem były Niemcy (z udziałem 18%), a drugiej Chiny (11%).

Tabela 5. Struktura geograficzna importu produktów o dużym uzależnieniu od rynków zagranicznych (deficyt), ale o znacznym poziomie dywersyfikacji do Polski w 2024 r.

	Nazwa kraju	2024 import [tys. USD]	2024 saldo [tys. USD]	2024 udziały imp. [%]
	Łącznie	209 462 725	-120 995 768	100,0
1	Niemcy	38 139 820	-14 536 075	18,2
2	Chiny	23 113 186	-22 217 519	11,0
3	USA	10 391 029	-8 195 331	5,0
4	Włochy	9 845 825	-5 255 072	4,7
5	Niderlandy	8 858 024	-5 598 185	4,2
6	Arabia Saudyjska	8 513 937	-8 402 036	4,1
7	Francja	7 977 106	-3 908 798	3,8
8	Czechy	6 391 375	-340 200	3,1
9	Norwegia	5 565 783	-4 946 866	2,7
10	Hiszpania	5 155 247	-3 043 517	2,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Spośród blisko 2,1 tys. wytypowanych produktów, Polska była światowym liderem w imporcie 7 z nich. Na szczycie tej listy znalazły się odpady cyny i złota, których Polska od lat jest największym globalnym importerem z udziałem wahającym się w przedziale 26%-48%.

Wykres 5. Udział polskiego importu wybranych towarów z deficytem w imporcie światowym w 2024 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W odniesieniu do grupy wyrobów przemysłu chemicznego, 9 z nich to były leki, tj.:

- leki zawierające antybiotyki inne niż penicylina, streptomycyna lub ich pochodne;
- leki inne niż z poz. 3002, 3005, 3006, 30031000 do 30034080 nie przygotowane do sprzedaży detalicznej;
- leki zawierające penicyliny lub ich pochodne, ze strukturą kwasu penicylanowego lub streptomycyny, lub ich pochodne, pakowane;
- leki zawierające antybiotyki inne niż penicyliny, streptomycyny i ich pochodne
- leki zawierające insulinę, ale niezawierające antybiotyków;
- leki zawierające hormony lub produkty z poz. 2937, inne niż poz. od 30043100 do 30043200;
- leki zawier. alkaloidy l. ich pochod., niezawier. hormon. l. pozost. prod. obj. poz. 2937, antyb., efedryny, pseudoefedr., norefedr. i ich soli, pozost. pak.;
- leki zaw. antymal. subst. czynne op. w uwadze 2 do podp., niez. horm. lub ster. wyk. jako h., lub antybi., p. do sprz. det. w odm. dawki, lub w opakowania;
- leki inne niż z poz. 3003, 30041000 do 30045000, pozostałe.

Stanowiły one 2% całkowitego polskiego importu w 2024 r., a deficyt w ich obrotach wyniósł aż 4,4 mld USD. Głównymi dostawcami omawianych leków do Polski są kraje europejskie, w tym Niemcy (16,5% udziału), Irlandia i Francja (po 8,7%), Włochy (6,9%).

Pozostałe obszary macierzy

W prawym dolnym kwadracie wskazano produkty o **niskim wskaźniku handlu (nadwyżka), co czyni je mniej ryzykownymi pomimo słabej dywersyfikacji ($TR \leq 1$, $HHI > 0,4$)**. Takich towarów wytypowano 533. Całkowity ich import wyniósł 13,5 mld USD, co w 2024 r. stanowiło 3,5% łącznego importu. W obrotach tymi towarami notujemy dodatnie saldo na poziomie 25 mld USD.

W związku z tym, że przedmiotem analizy jest wskazanie towarów mocno zależnych, nie będziemy głębiej analizować towarów z pozostałych grup.

Filar 2 – ryzyko wynikające z braku przewag na rynku globalnym

Filar drugi ocenia ryzyko wynikające ze słabej pozycji danego kraju (w tym przypadku Polski) w światowym handlu określonym towarem. Koncentruje się on na dwóch wskaźnikach, tj.

- **ujawnionej niekorzystnej sytuacji komparatywnej (RCD)** dla towarów eksportowanych z Polski, co ma na celu identyfikację produktów, w przypadku których Polska jest mniej konkurencyjna/mniej wyspecjalizowana w porównaniu z innymi rynkami¹.
- **indeksu konkurencyjności cenowej (PCI)**. Wskaźnik ten mierzy konkurencyjność cenową towarów eksportowanych z danego kraju w stosunku do jego importu². Należy podkreślić, że niekorzystna sytuacja cenowa może również wynikać z produkcji produktów wyższej jakości, co niekoniecznie jest powiązane z podatnością na zagrożenia.

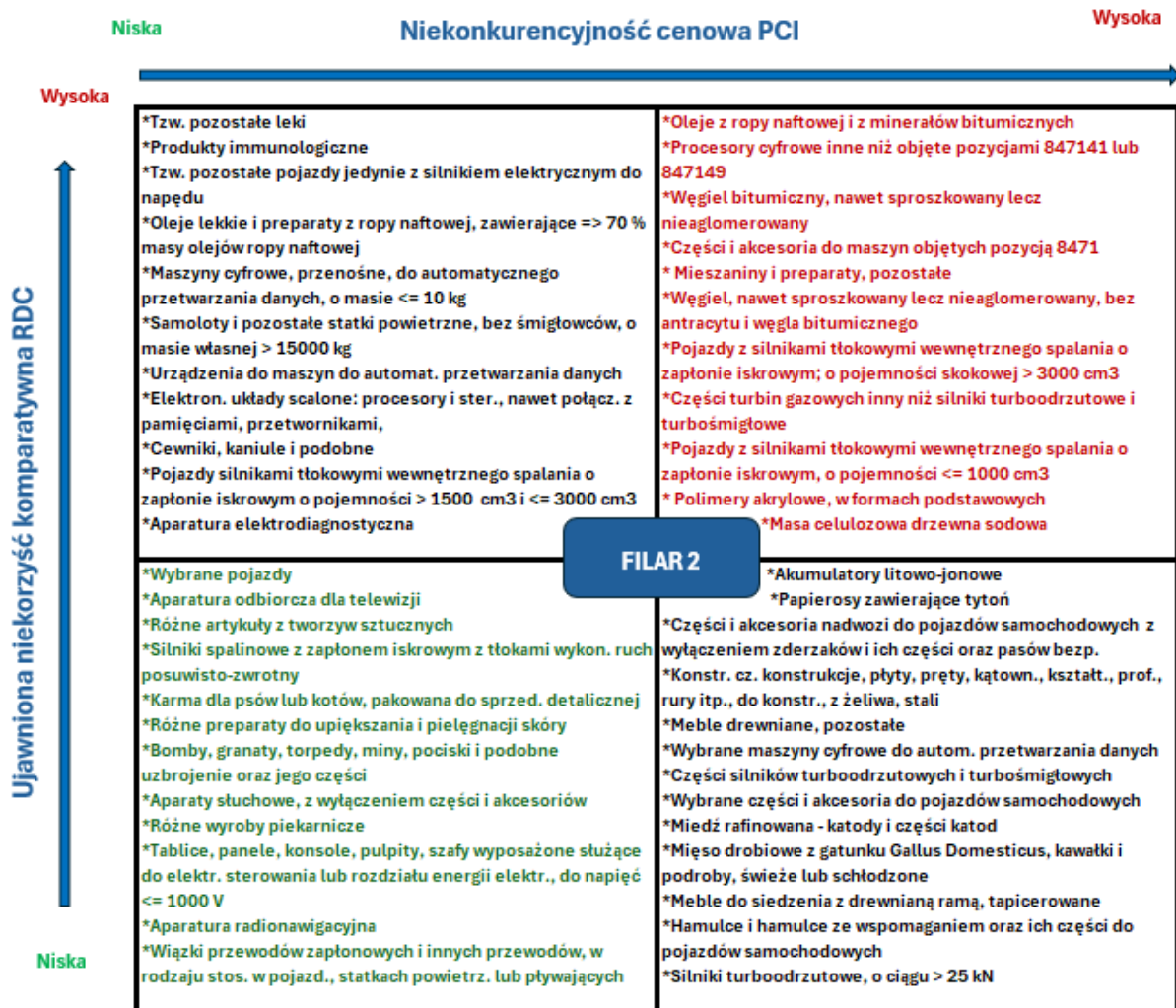
Zestawienie ze sobą dwóch wyżej wskazanych indeksów umożliwiło nam identyfikację produktów o słabej pozycji w handlu światowym³. Ze względu na mniejszą niż zagranica specjalizację Polski w ich eksporcie oraz wyższe ceny występuje ryzyko zastąpienia tych produktów konkurencyjnymi towarami z zagranicy. Niewykluczone jest zatem zaprzestanie eksportu, a nawet produkcji tych towarów w przyszłości.

Macierz 2. Przykłady towarów zaklasyfikowanych do poszczególnych obszarów macierzy, w zależności od ryzyka/jego braku wynikającego z pozycji danego produktu w handlu światowym (na podstawie poziomu RCD i PCI).

¹ Wyższa wartość wskazuje na niekorzystną sytuację komparatywną, co oznacza, że produkt ma stosunkowo mniejsze znaczenie w strukturze eksportu danego kraju. Niższa wartość zaś sugeruje silniejszą specjalizację eksportową. Wskaźnik RCD oblicza się, odejmując od 1 wskaźnika ujawnionej przewagi komparatywnej (RCA), który mierzy, w jakim stopniu dany kraj jest „dobry w eksporcie” w porównaniu z resztą świata – mierzy się to poprzez porównanie udziału danego produktu w eksporcie danego kraju z udziałem tego towaru w eksporcie globalnym.

² Wyższy wskaźnik może wskazywać na niekorzystną sytuację cenową, co jest istotne przy ocenie wrażliwości na rynki zagraniczne, ponieważ wpływa na zdolność kraju do zmniejszenia zależności od rynków zagranicznych.

³ Ważne – biorąc pod uwagę, że w tym filarze wzięto pod uwagę również wartość eksportu oraz ceny w eksporcie i imporcie, w przypadku tego filaru wzięto pod uwagę jedynie towary dla których w 2024 r. wystąpił zarówno eksport jak i import.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Wymienione produkty wg wielkości eksportu.

Towarami obciążonymi największym ryzykiem ew. wyparcia przez zagraniczną konkurencję są ponownie te znajdujące się w prawym górnym rogu. Są one bowiem droższe niż towary zagranicznych konkurentów i wiążą się z ograniczoną przewagą komparatywną (PCI>1, RDC>0,5). Takich towarów wytypowano ok. 1,3 tys., które w 2024 r. odpowiadały za 12,9 mld USD, tj. 3,4% całkowitego polskiego eksportu.

Biorąc pod uwagę grupy towarowe najwięcej takich towarów znalazło się w grupie **produktów przemysłu chemicznego (315)**. Biorąc zaś pod uwagę wartość nominalną eksportu najwyższą reprezentowały produkty z sektora elektromaszynowego.

Tabela 6. Statystyki dotyczące produktów o wysokim stopniu ryzyka wynikającym ze słabej pozycji danego produktu w handlu światowym (dane za 2024 r.)

Grupa towarowa	Lb. Towarów	Udział w eksporcie PL (%)	Przykłady towarów
Rolno-spożywcze	218	0,32	Makuchy i inne pozostałości stałe; Tytoń częściowo lub całkowicie odżytkowany; Nasiona soi; Ryż częściowo lub całkowicie bielony; tzw. Wina pozostałe; Whisky; Mleko i śmietana, niestodzone, w proszku, granulkach lub innej stałej postaci o zawartości tłuszczu przekraczającej 1,5 % masy; Orzechy i pozostałe nasiona włączając mieszanki; Banany, świeże lub suszone; Różn (inne) owoce i pozostałe jadalne części roślin, przetworzone lub zakonserwowane, nawet z dodatkiem cukru lub alkoholu; Mąki,

			mączki i granulki, z ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych
Produkty mineralne	51	0,86	Oleje z ropy naftowej i z minerałów bitumicznych; Węgiel bitumiczny; Węgiel, nawet sproszkowany lecz nieaglomerowany; Propan skroplony; Butany skroplone; Parafina zawierająca mniej niż 0,75 % masy oleju; Torf; Kaolin i pozostałe gliny kaolinowe; Pozostałe substancje mineralne, Pozostałe piaski naturalne inne niż krzemionkowe; Rudy i koncentraty tytanu.
Produkty przemysłu chemicznego	315	0,44	Polimery akrylowe, w formach podstawowych; Opony pneumatyczne; Węglowodory alifatyczne, nasycone; Statuetki i pozostałe artykuły dekoracyjne z tworzyw sztucznych oraz specjalnych materiałów; Płyty, arkusze, folie, taśmy i pasy z tworzyw sztucznych glnw.; Enzymy i preparaty enzymatyczne oprócz podpuszczki; Leki zawierające penicyliny lub ich pochodne; Aminokwasy inne niż lizyna i kwas glutaminowy; Kopolimery etyleno-alfa-olefin, o gęstości mniejszej niż 0,94, w formach podstawowych;
Skóry	5	0,04	Skóry i skórki bydlęce lub ze zwierząt jednokopytnych; Kufry, walizy, saszetki, teczki itp z tworzyw sztucznych lub materiałów włókienniczych; Portfele, portmonetki itp. artykuły zazwyczaj noszone w kieszeni lub torebce, z zewnętrzną powierzchnią z folii z tw. sztucznego l. z materiałów włókienniczych; Rękawiczki, mitenki i rękawice z jednym palcem, ze skóry do stosowania w sporcie; Łby, ogony, tapy i pozostałe części lub kawałki
Wyroby przemysłu drzewno-papierniczego	61	0,08	Masa celulozowa drzewna sodowa lub siarczanowa, z drewna drzew iglastych; Papier i tektura; Drewno iglaste, przetarte lub strugane wzdłuż; Papier lekki powleczony, stosowany do celów graficznych; Znaczkę pocztowe nieskasowane, znaczkę skarbowe zn. w arkuszach; banknoty; czek; akcje, obligacje, itp.; Drewno surowe iglaste, inne niż sosna, srebrna jodła, świerk; Kalkomanie inne niż do wypalania; Drewno warstwowe, z obiema warstwami zewnętrznymi z drewna drzew iglastych; Drewno w postaci wiórków lub kawałków, z drzew innych niż iglaste; Bloki, płyty, arkusze i pasy; płytki o dowolnym kształcie
Produkty przemysłu lekkiego	249	0,19	Bielizna do celów toaletowych i kuchennych, z materiałów włókienniczych ręcznikowych pętelkowych (frotte) lub podobnych materiałów włók. pętelkowych, z bawełny; Skarpety, wyroby pończosznice, obuwie bez nakładanych podszew, dziane, z włókien syntetycznych; Tekstylia impregnowane, powlezione, pokryte lub laminowane tworzywem sztucznym; Obuwie o podszewkach i cholewkach ze skóry wyprawionej, niezakrywające kostki; Koce i pledy, z włókien syntetycznych; Tkaniny z przędzy z włókna ciągłego syntetycznego; Kwiaty sztuczne, liście i owoce oraz ich części; artykuły wykonane ze sztucznych kwiatów, liści lub owoców, z tworzyw sztucznych; Dzianiny włosowe inne niż pętelkowe i "o długim włosie", z włókien chemicznych.
Wyroby ceramiczne	37	0,04	Artykuły biżuteryjne i ich części, ze srebra; Tzw. pozostałe artykuły ze szkła; Granit, inny niż: płytki, kostki oraz kamienie budowlane; Kamienie młyńskie, szlifierskie, ściernice itp., inne niż do mielenia, kruszenia lub rozcierania, z aglomerowanych diamentów syntetycznych lub naturalnych; Kamienie budowlane lub pomnikowe obrobione; Marmur, trawertyn i alabaster, inne niż płytki, kostki oraz kamienie budowlane lub na pomniki tylko cięte lub piłowane; Pustaki stropowe, podporowe, wypełnieniowe i podobne, ceramiczne; Art. ze szkła prasowanego lub formowanego, nawet zbrojonego do celów budowlanych lub konstrukcyjnych; Statuetki i pozostałe artykuły dekoracyjne, ceramiczne, z porcelany, również chińskiej
Wyroby metalurgiczne	129	0,29	Wyroby walcowane płaskie z żeliwa lub stali niestopowej inne, o szerokości => 600 mm; Sztaby i pręty z żeliwa lub stali niestopowej; Nakrętki ze stali lub żeliwa; Wyroby walcowane płaskie ze stali nierdzewnej, o szerokości 600 mm lub większej; Aluminium niestopowe, nieobrobione plastycznie; Półprodukty z żeliwa lub stali niestopowej zawierającej mniej niż 0,25 % masy węgla; Wyroby walcowane płaskie o szerokości 600 mm lub większej ze stali stopowej glnw.; Kształtowniki drążone ze stopów aluminium; Wyroby walcowane płaskie ze stali nierdzewnej, o szerokości 600 mm lub większej, nieobrob. więcej niż walcowane na zimno, o grub. >= 0,5 mm - <= 1 mm

Wyroby przemysłu elektromaszynowego	205	1,1	Różne procesory cyfrowe; Części i akcesoria do wybranych maszyn; Pojazdy z silnikami tłokowymi wewnętrznego spalania o zapłonie iskrowym; Części turbin gazowych inny niż silniki turbodrzutowe i turbośmigłowe; Urządzenia i aparatura do filtrowania lub oczyszczania cieczy, pozostałe, gdzie indziej niewymienione; Obwody drukowane; Części i akcesoria motocykli (włącznie z motorowerami); Okulary przeciwśoneczne; Klimatyzatory typu okiennego lub ściennego, samodzielne lub w systemach, z wentylatorem napędzanym silnikiem i regulatorami temperatury i wilgotności
Różne i pozostałe	22	0,02	Zamki błyskawiczne inne niż te z ogniwami z metali nieszlachetnych; Taśmy do maszyn do pisania i podobne, nasycone tuszem lub przygotowane inaczej do otrzymywania odbitek, nawet na szpulkach lub w kasetach; Części zamków błyskawicznych; Szpilki do włosów, lokówki, szpilki do lokówek i podobne; Osprzęt do nart z wyjątkiem wiązań; Rakiety badmintonowe lub podobne, nawet z naciągami; Zapalniczki kieszonkowe, gazowe, do wielokrotnego napełniania; Sprzęt i akcesoria do dowolnego rodzaju gry w bilard
Łącznie	1 292	3,38	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Towary posortowane wg wielkości eksportu.

Lewy górny róg macierzy nr 2 prezentuje towary o konkurencyjnych cenach, ale w przypadku których kraj charakteryzuje się niższym poziomem specjalizacji ($PCI < 1$, $RCD > 0,50$). Może to wynikać z wielu czynników, takich jak ograniczone moce produkcyjne, celowa polityka krajowa priorytetowo traktująca kwestie bezpieczeństwa lub ochrony środowiska, lub charakter towarów będących głównie przedmiotem reeksportu. Takich towarów wskazano ok. 710. Ich eksport w 2024 r. wyniósł blisko 14 mld USD, co stanowiło 3,7%.

W prawym dolnym rogu podano przykłady towarów, których ceny eksportowe dla Polski nie są konkurencyjne, ale nie uniemożliwia to krajowi osiągnięcia wysokiej globalnej przewagi komparatywnej ($PCI > 1$, $RCD \leq 0,50$). Nie musi to koniecznie wskazywać na podatność na zagrożenia, może raczej odzwierciedlać różnice w jakości produkowanych towarów. Takich towarów wytypowano ok. 1,4 tys. W 2024 r. odpowiadały one za 54% całkowitego polskiego eksportu.

Wreszcie w lewym dolnym rogu przedstawiono towary, w przypadku których Polska charakteryzuje się wysokim stopniem specjalizacji oraz konkurencyjnymi cenami ($RCD \leq 0,50$, $PCI < 1$). Ta kombinacja czynników minimalizuje podatność kraju na wahania. Takich towarów wytypowaliśmy ok. 900, które odpowiadały w 2024 r. za ponad 30% całkowitego polskiego eksportu.